

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Tomáše Herce a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobkyně: **Ecommerce Trade s.r.o.**, se sídlem Bělehradská 858/23, Praha 2, zastoupená Mgr. Jiřím Maškem, advokátem se sídlem Pod Všemi svatými 427/17, Plzeň, proti žalovanému: **Generální ředitelství cel**, se sídlem Budějovická 1387/7, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 26. 6. 2024, č. j. 5 Af 14/2022-52,

t a k t o :

- I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 26. 6. 2024, č. j. 5 Af 14/2022-52, a rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 6. 2022, č. j. 26211-2/2022-900000-314, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení o žalobě a o kasační stížnosti ve výši **24 456 Kč** k rukám jejího zástupce Mgr. Jiřího Maška, advokáta se sídlem Pod Všemi svatými 427/17, Plzeň, do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Věc se týká rozhodování o zničení zboží podezřelého z porušení práva duševního vlastnictví podle čl. 23 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 608/2013 ze dne 12. 6. 2013 o vymáhání práv duševního vlastnictví celními orgány a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1383/2003 (dále jen „nařízení č. 608/2013“). Celní orgán může rozhodnout o tomto opatření, jestliže držitel rozhodnutí o schválení žádosti o přijetí opatření celních orgánů ve vztahu k tomuto podezřelému zboží (dále jen „držitel rozhodnutí“) písemně

potvrdí, že podle jeho přesvědčení bylo porušeno právo duševního vlastnictví. Také musí vyslovit souhlas se zničením zboží. Řešená právní otázka spočívá v tom, zda je rozhodnutí o zničení zboží přezkoumatelné, nevyplývá-li z něj, že osoba, která takto postupovala, je držitelem rozhodnutí. Předmětem posouzení jsou také důvodnost podezření, že zboží porušuje práva duševního vlastnictví, a správní uvážení celních orgánů při rozhodování o zničení zboží.

[2] Společnost Federal Express Czech s.r.o. (dále jen „deklarant“; vymazána z obchodního rejstříku dne 1. 3. 2022) dopravovala pro žalobkyni (dále jen „stěžovatelka“) zboží, kterým bylo 60 ks mobilních telefonů značky Apple a 20 ks mobilních telefonů značky Samsung. Mobilní telefony značky Apple byly opatřeny slovní ochrannou známkou IPHONE, zapsanou v rejstříku vedeném Úřadem průmyslového vlastnictví pod č. 1303517 pro vlastníka společnost Apple Inc., se sídlem One Apple Park Way, Cupertino, California, Spojené státy americké. Mobilní telefony Samsung byly opatřeny slovní ochrannou známkou SAMSUNG, zapsanou v uvedeném rejstříku pod č. přihlášky 12082772 pro vlastníka společnost Samsung Electronics Co., Ltd., se sídlem Samsung-ro, Yeongtong-gu, Suwon-si, Gyeonggi-do, Korejská republika (obě společnosti dále též „držitelé práv“).

[3] Celní úřad Praha Ruzyně (dále jen „celní úřad“) zjistil dne 24. 1. 2022 kontrolou při vstupu zboží na celní území Evropské unie, že způsob jeho balení a druh přepravy neodpovídají tomu, co lze očekávat u originálních výrobků. Rovněž kvalita, způsob zpracování a značení nejevily znaky originálu a zásilka neobsahovala žádné doprovodné dokumenty vztahující se k zobrazeným ochranným známkám. Celní úřad proto pojal podezření, že dopravované zboží porušuje právo duševního vlastnictví, konkrétně právo k ochranné známce [čl. 2 odst. 1 písm. a) nařízení č. 608/2013]. Toto zboží následně postupem podle čl. 17 odst. 1 nařízení č. 608/2013 za použití § 22 odst. 2 zákona č. 355/2014 Sb., o působnosti orgánů Celní správy České republiky v souvislosti s vymáháním práv duševního vlastnictví, ve znění účinném do 30. 6. 2025, zadržel.

[4] Zadržení zboží celní úřad oznámil držiteli práv, kteří do 10 pracovních dní ode dne oznámení písemně potvrdili, že zadržené zboží porušuje jejich práva duševního vlastnictví [čl. 23 odst. 1 písm. a) nařízení č. 608/2013], a požádali o jeho zničení [čl. 23 odst. 1 písm. b) nařízení č. 608/2013]. Oproti tomu deklarant se ve stejné lhůtě k zadržení zboží nevyjádřil [čl. 23 odst. 1 písm. c) nařízení č. 608/2013]. Celní úřad následně rozhodl rozhodnutím ze dne 8. 2. 2022, č. j. 3210-13/2022-650000-81, o zničení zadrženého zboží podle čl. 23 odst. 1 nařízení č. 608/2013.

[5] Odvolání stěžovatelky proti rozhodnutí celního úřadu zamítl žalovaný rozhodnutím ze dne 10. 6. 2022, č. j. 26211-2/2022-900000-314. Bylo nesporné, že společnosti Apple Inc. a Samsung Electronics Co., Ltd. jsou na základě svých žádostí také držiteli rozhodnutí ve smyslu nařízení č. 608/2013. Žalovaný připomněl institut tzv. tichého souhlasu podle čl. 23 odst. 1 písm. c) tohoto nařízení, který se uplatnil tím, že deklarant ve stanovené lhůtě neoznámil celnímu úřadu nesouhlas se zničením zboží. Byly tak beze zbytku naplněny veškeré zákonné podmínky k rozhodnutí celního úřadu o zničení zboží. Žalovaný naopak neshledal důvodnými námitky stěžovatelky spočívající v tvrzeném nedostatečném zkoumání pravosti zadrženého zboží, neboť takové zkoumání celním orgánům nepřísluší.

II. Rozsudek městského soudu

pokračování

[6] Městský soud napadeným rozsudkem zamítl žalobu stěžovatelky proti rozhodnutí žalovaného. Stěžovatelka v ní poukázala na to, že pouze držitelé rozhodnutí jsou oprávněni vůči celnímu úřadu postupovat podle čl. 23 odst. 1 písm. a) a b) nařízení č. 608/2013. Zároveň namítala, že v rozhodnutí žalovaného není řádně specifikováno konkrétní rozhodnutí o schválení žádosti, od něhož celní úřad odvozoval, že držitelé práv jsou zároveň držiteli rozhodnutí. Tomu přisvědčil také městský soud, který však odmítl, že by chybějící označení rozhodnutí o schválení žádosti znamenalo jeho neexistenci, a tudíž i nezákonnost postupu celního úřadu. Stěžovatelka ostatně netvrdila, že by držitelé práv neměli podanou žádost o přijetí opatření, a i v takovém případě by bylo možné postupovat podle čl. 18 nařízení č. 608/2013. Z rozhodnutí žalovaného je zřejmé, co je předmětem práva duševního vlastnictví, a držitelé rozhodnutí jsou řádně a jednoznačně konkretizováni. Celní úřad byl oprávněn postupovat podle čl. 17 tohoto nařízení č. 608/2013.

[7] Pochybení celního úřadu nelze spatřovat ani v tom, že si neučinil závěr o porušení či neporušení práva duševního vlastnictví. K rozhodnutí o existenci práva duševního vlastnictví jsou oprávněny pouze soudy v občanském soudním řízení. Celní orgány nemohou rozhodovat o tom, zda zboží je či není originálním, ani za tímto účelem obstarávat další důkazy. Námitka nesprávného právního posouzení věci na základě neúplně zjištěného skutkového stavu a nerespektování zásady materiální pravdy, tak není důvodná. Postup celního úřadu, který učinil předběžný úsudek o podezření na porušení práva duševního vlastnictví ze způsobu balení zboží a absence doprovodných dokumentů, byl v souladu s § 22 odst. 1 zákona č. 355/2014 Sb.

[8] Celní úřad po zadržení zboží podezřelého z porušení práva duševního vlastnictví sepsal protokol obsahující veškerá zákonná poučení. Deklarant jej převzal dne 24. 1. 2022. Současně byl (jako zástupce stěžovatelky v celním řízení) poučen o tom, že může do 5 pracovních dnů ode dne oznámení zadržení podat u celního úřadu námitku proti zadržení a že nepotvrdí-li celnímu úřadu svůj souhlas se zničením, ani mu neoznámí svůj nesouhlas ve lhůtě 10 pracovních dnů od oznámení o zadržení zboží, bude mít celní úřad za to, že souhlas potvrdil. Stěžovatelka se až dne 17. 2. 2022, tedy po marném uplynutí uvedených lhůt, obrátila na žalovaného se žádostí o navrácení v předešlý stav, námitkou proti zadržení věci a nesouhlasem se zničením věci. Svou nečinnost odůvodňovala tím, že oba její jednatele předtím procházeli těžkým průběhem onemocnění covid-19, což nijak nedoložila. Rozhodli celní úřad o zničení zboží poté, co bylo držiteli rozhodnutí vyjádřeno, že zadržené zboží je neoprávněně opatřené ochrannými známkami, postupoval v souladu s čl. 23 nařízení č. 608/2013.

[9] Důvodnými nebyly ani námitky nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů a vnitřní rozpornosti či námitka, že celní orgán nemusí „slepě vyhovět“ žádosti držitelů rozhodnutí, ale má posuzovat, zda zničení zboží nezpůsobí nedůvodně majetkovou újmu třetí osobě. Z čl. 17 a čl. 23 nařízení č. 608/2013 vyplývá možnost celního orgánu zničit zabavené věci, které je vyjádřeno slovesem „může“. Žalovaný neměl povinnost takto postupovat, ve svém rozhodnutí nicméně podrobným popisem a odůvodněním svého postupu jasným a určitým způsobem vyložil, jakým směrem se při výkonu své diskreční pravomoci vydal. Rozhodnutí žalovaného zcela vyhovuje požadavkům uvedeným v § 67 a násl. správního řádu. Byla-li stěžovatelka přesvědčena o tom, že zboží neporušuje práva

k ochranné známce a nelze je zabavit (potažmo vystavit riziku zničení), měla postupovat nařízením předpokládaným způsobem a vyvolat civilněprávní spor.

III. Kasační stížnost

[10] Stěžovatelka napadla rozsudek městského soudu kasační stížností z důvodů, které podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), a navrhla jej zrušit společně s rozhodnutími žalovaného a celního úřadu.

[11] Z rozhodnutí celních orgánů nevyplývá důvod, pro který celní úřad považoval držitele práv za držitele rozhodnutí, resp. pro který vůči nim postupoval tak, jako by držiteli rozhodnutí byli. Existence rozhodnutí o schválení žádosti je podmínkou postupu podle čl. 17 nařízení č. 608/2013. Bylo povinností celního úřadu existenci žádosti či rozhodnutí tvrdit a prokazovat. Městský soud se ale chybně spokojil s argumentací žalovaného, že „*v takových (typově podobných) případech celní orgán informuje o zadržení zboží držitele rozhodnutí, kterým je zpravidla majitel příslušné ochranné známky, jenž požádal o ochranu svých práv ve smyslu Nařízení*“. I kdyby tomu tak „zpravidla“ bylo, neznamená to, že dané podmínky byly naplněny v posuzované věci. Nestačí, že celní úřad uvedl, co je předmětem práva duševního vlastnictví, a konkretizoval držitele rozhodnutí, nýbrž měl řádně označit příslušná rozhodnutí či alespoň uvést, že taková rozhodnutí existují, což dosud není zřejmé.

[12] Nelze souhlasit ani s alibistickým přístupem správního soudu. Ten pro případ, že by držitelé práv nebyli držiteli rozhodnutí, připustil, že celní úřad by i tak postupoval podle čl. 18 nařízení č. 608/2013, čímž by jim umožnil podat žádost o přijetí opatření. Následně by tak mohlo být postupováno podle čl. 17 tohoto nařízení. Stěžovatelka zdůrazňuje, že každý z těchto postupů musí odpovídat podmínkám uvedeným v těchto ustanoveních. Napadený rozsudek postrádá přesvědčivé a dostatečné odůvodnění a porušuje zásadu materiální pravdy, neboť nebyl zjištěn skutečný stav věci, o kterém by nebyly důvodné pochybnosti.

[13] Městský soud měl dále pochybit při vypořádání námitky týkající se posuzování originality zboží celním úřadem. V rozhodnutí žalovaného ani celního úřadu nejsou uvedeny konkrétní a dostatečné indicie, které mohly založit podezření celního úřadu, že zadržené zboží porušuje práva duševního vlastnictví. To se týká rozdílu mezi způsobem balení a přepravování zadrženého zboží a originálního zboží, jakož i rozdílu mezi jeho kvalitou a způsobem zpracování a značení. Z judikatury správních soudů vyplývá, že správní orgán musí mít již při provádění faktického úkonu (zde zadržení zboží) k dispozici zřetelné, konkrétní a dostatečné vstupní indicie o protiprávním jednání. Nelze svévolně a nepřiměřeně zadržovat jakékoli zboží, na které ukáže držitel práva duševního vlastnictví. Městský soud ve svém posouzení chybně slučuje povinnost celního úřadu uvést, na základě čeho pojal podezření vedoucí k zadržení zboží, a rozhodování o existenci práv duševního vlastnictví, které celnímu úřadu nepřísluší, což nezpochybňuje ani stěžovatelka.

[14] Nezákonnost napadeného rozsudku je podle stěžovatelky dána také s ohledem na rozsah posouzení námitky týkající se diskreční pravomoci celního úřadu při postupu podle čl. 23 nařízení č. 608/2013. Stěžovatelka soustavně namítá, že toto ustanovení stanoví celnímu úřadu toliko možnost, a nikoli povinnost zničit zboží podezřelé z porušení práva

pokračování

duševního vlastnictví, a celní úřad měl proto použití správní uvážení řádně odůvodnit. Existenci správního uvážení uznal i městský soud, následně však dovodil, že žalovaný se s námitkou stěžovatelky vypořádal ve svém rozhodnutí implicitně a že si byl zjevně vědom této povinnosti. Takový závěr je ale chybný, jelikož části rozhodnutí žalovaného, z nichž městský soud tento závěr vyvodil, se týkají možnosti zboží zadržet. Zničení zboží má na rozdíl od zadržení nenapravitelné následky. Žalovaný námitku stěžovatelky nijak nevypořádal a městský soud nahradil chybějící odůvodnění využití správního uvážení svým vlastním výkladem a argumentací, ačkoli byl takový postup vadný.

IV. Vyjádření žalovaného

[15] Žalovaný ve svém vyjádření navrhl kasační stížnost zamítnout. Námitky stěžovatelky jsou z podstatné části shodné s námitkami uplatněnými v odvolání a v žalobě, pročez odkázal na odůvodnění svého rozhodnutí a na své vyjádření k žalobě. Námitka neuvedení konkrétních skutkových zjištění, z nichž by vyplynulo, že držitelé práv jsou držiteli rozhodnutí, je ryze účelová. Stěžovatelka podsouvá pochybnost o existenci rozhodnutí o schválení žádosti vztahující se k výše označeným ochranným známkám, ale neuvádí jediný důvod, který by k ní měl vést. Tuto námitku navíc vznesla až v žalobě. Zrušení rozhodnutí žalovaného z tohoto důvodu by vedlo jen k jeho doplnění o tuto skutečnost, která je zainteresovaným osobám známá a o které neexistují důvodné pochybnosti. Osud zboží by se tím nijak nezměnil.

[16] Jde-li o námitku týkající se posuzování originality zboží celním úřadem a podezření o neoriginalitě zboží, žalovaný připomíná, že důvodem vydání rozhodnutí celního úřadu byl souhlas držitelů práv i tzv. tichý souhlas držitele zadrženého zboží daný neaktivitou deklaranta. Samotní držitelé práv označili zadržené zboží jako porušující právo duševního vlastnictví, čímž potvrdili důvodnost podezření celního úřadu.

V. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[17] Nejvyšší správní soud shledal, že kasační stížnost je přípustná, byla podána osobou k tomu oprávněnou, včas a z důvodů, které zákon připouští, a stěžovatelka je zastoupena advokátem. Bylo tak možné přezkoumat rozsudek městského soudu v mezích rozsahu kasační stížnosti a v ní uplatněných důvodů, jakož i vad řízení, ke kterým přihlíží z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[18] Kasační stížnost je důvodná.

[19] Nezákonnost napadeného rozsudku spatřuje stěžovatelka ze tří důvodů. První důvod se týká nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku i rozhodnutí žalovaného, jde-li o splnění podmínek podle čl. 23 odst. 1 písm. a) a b) nařízení č. 608/2013, že držitel rozhodnutí písemně potvrdil své přesvědčení o porušení práva duševního vlastnictví a dal souhlas se zničením zadrženého zboží. Druhý důvod spočívá v nedostatku konkrétních a dostatečných indicií, které by mohly založit podezření celního úřadu z porušení práva duševního vlastnictví ve smyslu čl. 23 odst. 1 tohoto nařízení. Třetí důvod spočívá v tvrzené nesprávnosti právního názoru žalovaného, že měl povinnost zničit zadržené zboží, ačkoli ve

skutečnosti měl pouze takovou možnost, jejíž využití v mezích svého uvážení řádně neodůvodnil.

V.a Součinnost držitele rozhodnutí při rozhodování o zničení zboží podle čl. 23 odst. 1 nařízení č. 608/2013

[20] Nařízení č. 608/2013 stanoví některá oprávnění celních orgánů za účelem zajištění rychlého vymáhání práv duševního vlastnictví, kterými jsou pozastavení propuštění nebo zadržení zboží podezřelého z porušení práva duševního vlastnictví (čl. 17 a 18) a zničení zboží (čl. 23 a 26). Tato opatření brání tomu, aby bylo na trh uváděno zboží porušující právo duševního vlastnictví, čímž předchází škodě, která by mohla vzniknout držiteli tohoto práva, jakož i uživateli zboží či jiné dotčené osobě, případně jiným následkům, včetně ohrožení zdraví a bezpečnosti (bod 2 odůvodnění nařízení č. 608/2013). Celní orgány mohou touto formou poskytnout účinnou ochranu práva duševního vlastnictví právě za situace, kdy je zboží pod jejich dohledem. Nelze nicméně přehlédnout, že takovýto postup představuje vždy zásah do práv deklaranta či držitele zboží. Není-li postaveno najisto, zda některé z práv duševního vlastnictví bylo skutečně porušeno, je nezbytné, aby byl tento zásah vázán na splnění podmínek zaručujících jeho přiměřenost a znemožňujících libovůli.

[21] Stěžejní podmínkou uvedených opatření je rozhodnutí o žádosti o přijetí opatření celních orgánů ve vztahu ke zboží podezřelému z porušení práva duševního vlastnictví (resp. o „žádosti“ ve smyslu čl. 2 odst. 9 nařízení č. 608/2013), kterou může podat držitel práv duševního vlastnictví (resp. „držitel práv“ ve smyslu čl. 2 odst. 8 nařízení č. 608/2013), případně jiný oprávněný navrhovatel (čl. 3 tohoto nařízení). Nařízení umožňuje, aby držitelé práv podali vnitrostátní, nebo unijní žádost. Vnitrostátní žádosti se rozumí žádost, ve které držitel práv od celních orgánů členského státu požaduje, aby přijaly opatření v tomto členském státě, zatímco unijní žádost se vztahuje k více členským státům najednou (srov. čl. 2 odst. 10 a 11 nařízení č. 608/2013). V žádosti držitel práv dokládá své postavení prostřednictvím odpovídajících dokumentů, včetně zvláštních technických údajů o pravém zboží, informací potřebných ke snadnému rozpoznání zboží a informací nezbytných k tomu, aby celní orgány mohly provést analýzu a posouzení rizika porušení dotčeného práva nebo práv duševního vlastnictví (čl. 6 odst. 3 nařízení č. 608/2013). Pokud celní orgány žadateli vyhoví, stává se z něj držitel rozhodnutí o schválení žádosti (resp. „držitel rozhodnutí“ ve smyslu čl. 2 odst. 13 nařízení č. 608/2013). Provedou-li celní orgány opatření podle nařízení č. 608/2013, držitel rozhodnutí je ve stanovených případech, včetně následného zjištění, že zboží neporušuje právo duševního vlastnictví, v souladu se zvláštními právními předpisy odpovědný za škodu způsobenou držiteli zboží nebo deklarantovi (čl. 28 nařízení č. 608/2013).

[22] Celní orgán může v případě dostatečných náznaků podezření, že zboží pod jejich dohledem porušuje práva duševního vlastnictví, z vlastního podnětu, nebo na žádost pozastavit propuštění zboží nebo je zadržet. Může tak učinit jak u zboží, na které se vztahuje rozhodnutí o schválení žádosti (čl. 17 nařízení č. 608/2013), tak u jiného zboží, které sám identifikuje jako podezřelé z porušení práva duševního vlastnictví. V takovém případě ale musí následovat podání žádosti potenciálně oprávněnou osobou (čl. 18 nařízení č. 608/2013). Trvání uvedených opatření není časově neomezené. Jejich účelem je vytvořit prostor

pokračování

k tomu, aby o tom, zda bylo porušeno právo duševního vlastnictví, bylo rozhodnuto v příslušném řízení.

[23] Další opatření spočívá ve zničení zboží podezřelého z porušení práva duševního vlastnictví. Podle čl. 23 odst. 1 nařízení č. 608/2013 „[z]boží podezřelé z porušení práva duševního vlastnictví může být zničeno pod celní kontrolou, aniž je nutné rozhodnout o tom, zda bylo porušeno právo duševního vlastnictví podle právních předpisů členského státu, ve kterém se zboží nachází, pokud jsou splněny všechny tyto podmínky:

- a) držitel rozhodnutí celním orgánům písemně potvrdil do 10 pracovních dní nebo, v případě zboží podléhajícího zkáze, do tří pracovních dní od oznámení o pozastavení propuštění zboží nebo o jeho zadržení, že podle jeho přesvědčení bylo porušeno právo duševního vlastnictví;
- b) držitel rozhodnutí celním orgánům písemně potvrdil do 10 pracovních dní nebo, v případě zboží podléhajícího zkáze, do tří pracovních dní od oznámení o pozastavení propuštění zboží nebo o jeho zadržení svůj souhlas se zničením zboží;
- c) deklarant nebo držitel zboží celním orgánům písemně potvrdil do 10 pracovních dní nebo, v případě zboží podléhajícího zkáze, do tří pracovních dní od oznámení o pozastavení propuštění zboží nebo o jeho zadržení, svůj souhlas se zničením zboží. Pokud deklarant nebo držitel zboží celním orgánům nepotvrdí svůj souhlas se zničením zboží ani jim neoznámí svůj nesouhlas se zničením v uvedených lhůtách, mohou mít celní orgány za to, že deklarant nebo držitel zboží potvrdil svůj souhlas se zničením zboží.“

[24] Zničení zboží není podle čl. 23 odst. 1 nařízení č. 608/2013 podmíněno rozhodnutím o tom, že bylo porušeno právo duševního vlastnictví, musí mu však předcházet zjednodušený postup, při němž držitel rozhodnutí písemně potvrdí své přesvědčení o porušení tohoto práva a svůj souhlas se zničením zboží a tento souhlas vyjádří (alespoň mlčky) také deklarant nebo držitel zboží. To znamená, že bez součinnosti držitele rozhodnutí nemohou být splněny podmínky pro rozhodnutí o zničení zboží. Toto nařízení totiž chrání práva osob, které o to formalizovaným procesem projeví zájem, a nikoli práva všech držitelů jakýchkoli práv duševního vlastnictví. Celní orgán tak musí v každé věci správně identifikovat držitele rozhodnutí a umožnit mu uplatnění jeho práv. Pro úplnost je třeba dodat, že v čl. 26 nařízení č. 608/2013 je upraven postup pro zničení zboží v malých zásilkách (čl. 2 odst. 19 tohoto nařízení), který se ale v posuzované věci neuplatní, protože se jím nebylo třeba zabývat.

[25] Napadený rozsudek je založen na předpokladu, že v typově podobných případech bude držitelem rozhodnutí zpravidla majitel příslušné ochranné známky a že společnosti, jako jsou držitelé práv v nynější věci, podaly žádosti ve smyslu nařízení č. 608/2013 a celní orgány o nich kladně rozhodly. Samotný tento předpoklad však nepostačuje k posouzení podmínky, že zboží bylo zničeno na základě potvrzení držitele rozhodnutí o porušení práva duševního vlastnictví a s jeho souhlasem. O tom, na jakém základě považoval celní úřad držitele práv za držitele rozhodnutí, není v napadeném rozsudku, rozhodnutí žalovaného ani správním spisu žádná zmínka. Žalovaný toto jeho postavení považoval za „nespornou skutečnost“. Městský soud se omezil na konstatování, že chybějící označení rozhodnutí o schválení žádosti ještě neznamená jeho neexistenci a že ani stěžovatelka netvrdila, že držitelé práv nejsou držiteli rozhodnutí.

[26] Nejvyšší správní soud konstatuje, že v posuzované věci nelze na základě správního spisu ověřit, zda držitelé práv byli držiteli rozhodnutí. Toto pochybení celního úřadu neodstranil ani žalovaný, který tak zatížil své rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti. Ta je dána i za situace, kdy je rozhodnutí založeno na skutečnosti, která nebyla v řízení zjišťována a nemá ani oporu ve spisu (srov. např. rozsudek NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS). Jelikož městský soud rozhodnutí žalovaného přesto přezkoumal, vada nepřezkoumatelnosti tíží také jeho rozsudek (srov. rozsudek NSS ze dne 13. 6. 2007, č. j. 5 Afs 115/2006-91). Napadený rozsudek je stejně jako rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelný.

[27] Námitkou, že řádné a přezkoumatelné určení držitelů rozhodnutí má význam i pro posouzení zákonnosti zadržení zboží podle čl. 17 nebo čl. 18 nařízení č. 608/2013, se Nejvyšší správní soud nezabýval, neboť by to bylo s ohledem na předmět tohoto řízení nadbytečné.

V.b Důvodnost podezření z porušení práva duševního vlastnictví ve smyslu čl. 2 odst. 7 nařízení č. 608/2013

[28] Stěžovatelka dále namítá, že v rozhodnutí žalovaného ani celního úřadu nejsou uvedeny konkrétní a dostatečné indicie, které mohly u zadrženého zboží založit podezření z porušení práva duševního vlastnictví. Celní úřad nebyl oprávněn činit jakékoli závěry o originalitě zboží, natožpak jimi odůvodňovat své podezření vůči zboží a toto zboží zadržet.

[29] Zboží podezřelé z porušení práva duševního vlastnictví, které může být zničeno podle čl. 23 nařízení č. 608/2013 (a rovněž předtím zadrženo podle čl. 17 či čl. 18 nařízení č. 608/2013) je definováno v čl. 2 odst. 7 tohoto nařízení. Jde o „zboží, u něhož existují dostatečné náznaky, že v členském státě, ve kterém se zboží nachází, představuje prima facie:

- a) zboží, které je předmětem činu porušujícího právo duševního vlastnictví v daném členském státě;
- b) zařízení, výrobky nebo součástky, jež jsou primárně navrženy, vyráběny nebo přizpůsobeny především proto, aby umožnily nebo usnadnily obcházení jakékoli technologie, zařízení nebo součástky, jež při své obvyklé funkci zamezuje nebo omezuje úkony ve vztahu k dílům, ke kterým nebylo uděleno svolení držitele jakéhokoli autorského práva nebo práva s ním souvisejícího, a jež souvisejí s některým z činů porušujících v daném členském státě tato práva;
- c) jakoukoli formu nebo matici, které jsou zvláště určeny nebo přizpůsobeny pro výrobu zboží, jež představuje porušení práva duševního vlastnictví, pokud tato forma nebo matrice souvisejí s některým z činů porušujících v daném členském státě právo duševního vlastnictví“.

[30] K důvodům, pro něž celní úřad pojal podezření, že zboží přepravované pro stěžovatelku je zbožím podezřelým z porušení práva duševního vlastnictví, se v jeho rozhodnutí uvádí, že „způsob balení a přepravy tohoto zboží neodpovídá způsobu balení a druhu přepravy očekávaného u originálních výrobků a také, že kvalita a způsob zpracování a značení tohoto zboží nejeví znaky originálů. Zásilka tohoto zboží rovněž neobsahovala žádné doprovodné dokumenty vztahující se k výše uvedené ochranné známce.“ Tytéž skutečnosti jsou stejnými slovy uvedeny i v protokolu o zadržení zboží ze dne 24. 1. 2022, sp. zn. 3210/2022-650000-81, na který odkázal žalovaný ve svém rozhodnutí.

pokračování

[31] Nejvyšší správní soud již v minulosti vyslovil, že „*smyslem postupu založeného nařízení č. 608/2013 je vytvořit činností celních orgánů prostor, ve kterém subjekty, jichž se může dotýkat vzniklá situace, tj. na jedné straně ten, kdo má vydáno rozhodnutí o celním opatření (nebo ti, kterým by při žádosti bylo vydáno) a na straně druhé ten, kdo dováží zboží, mohli podat soukromoprávní žalobu ve věci určení, zda a komu práva duševního vlastnictví ke konkrétnímu zboží náleží*“ (rozsudek NSS ze dne 15. 1. 2021, č. j. 8 As 355/2018-76, bod 31; obdobně rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 9. 4. 2014, *Sintax Trading*, C-583/12, bod 34, který lze vztáhnout i na nařízení č. 608/2013, byť se zabýval výkladem dřívějšího nařízení Rady (ES) č. 1383/2003 ze dne 22. 7. 2003 o přijímání opatření celních orgánů proti zboží podezřelému z porušení určitých práv duševního vlastnictví a o opatřeních, která mají být přijata proti zboží, o kterém bylo zjištěno, že tato práva porušilo).

[32] Právní ochrana poskytovaná držitelům práv duševního vlastnictví má být především rychlá a účelná (bod 4 odůvodnění nařízení č. 608/2013). Nejvyšší správní soud se v citovaném rozsudku zabýval námitkou, že celní orgány neposoudily, zda zadržené zboží může být předmětem práva duševního vlastnictví. Na podkladě této námítky dospěl k závěru, že celní orgány nejsou při rozhodování o zadržení zboží podle čl. 17 odst. 1 nařízení č. 608/2013 povinny ani oprávněny rozhodnout o existenci práva duševního vlastnictví zadržovaného zboží. Musí si však učinit předběžný úsudek o tom, zda deklarované zboží může typově být předmětem práva duševního vlastnictví a zda takové právo nenáleží někomu jinému než tomu, kdo vystupuje v celním řízení (rozsudek NSS č. j. 8 As 355/2018-76, bod 30).

[33] Tento právní názor, který městský soud převzal do napadeného rozsudku, stěžovatelka zpochybňuje. Podle Nejvyššího správního soudu ale v tomto ohledu nelze městskému soudu nic vytknout. Účelem opatření celních orgánů je především vytvořit prostor, v němž může držitel práva duševního vlastnictví dosáhnout rozhodnutí civilního soudu o tom, zda bylo porušeno jeho právo, jak to předpokládá čl. 23 nařízení č. 608/2013. K identifikaci podezřelého zboží není třeba s jistotou určit, zda jde o originální zboží, či nikoli. Pakliže celní úřad (byť stručně) uvedl, na jakém základě učinil závěr, že zboží přepravované pro stěžovatelku je podezřelé z porušení práva duševního vlastnictví, dostal tím zákonným požadavkům. Celním úřadem zjištěné odlišnosti od originálního zboží mohly založit podezření z porušení práva duševního vlastnictví. Tato kasační námitka je proto nedůvodná.

V.c Správní uvážení při rozhodování o zničení zboží podle čl. 23 odst. 1 nařízení č. 608/2013

[34] Nejvyšší správní soud se nakonec zabýval námitkou týkající se správního uvážení celního úřadu při rozhodování o zničení zboží podle čl. 23 odst. 1 nařízení č. 608/2013. Celní úřad měl ve svém rozhodnutí řádně odůvodnit, z jakého důvodu považoval za nezbytné zboží zničit. To ale podle stěžovatelky neučinil a městský soud chybně dovodil opak.

[35] Pro posouzení této námítky je rozhodné, zda celní úřad měl správní uvážení při rozhodování o zničení zboží. Samotné znění čl. 23 nařízení č. 608/2013, podle něhož „*zboží podezřelé z porušení práva duševního vlastnictví může být zničeno*“, výslovně vyjadřuje toliko možnost celních orgánů takto postupovat. Tato možnost je nicméně vázána na

potvrzení porušení práva duševního vlastnictví držitelem rozhodnutí, jakož i na jeho souhlas a (alespoň mlčky udělený) souhlas deklaranta nebo držitele zboží. Právě tyto osoby mají svým projevem vůle umožnit či neumožnit zničení dotčeného zboží. Byl-li proto jejich souhlas řádně vyjádřen, pak zásadně není věcný důvod, aby celní orgán tento projev vůle nerespektoval a zničení zboží neprovedl.

[36] Slovo „*může*“ v čl. 23 nařízení č. 608/2013 obecně připouští určitý prostor celních orgánů pro správní uvážení, jemuž by odpovídala povinnost odůvodnit jeho použití (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 22. 4. 2014, č. j. 8 As 37/2011-154, č. 3073/2014 Sb. NSS, nebo rozsudek NSS ze dne 18. 4. 2018, č. j. 10 As 174/2017-27, č. 3749/2018 Sb. NSS, body 24 až 36, v nichž je tato judikatura průřezově shrnuta). S ohledem na výše vyjádřený účel tohoto ustanovení však bude pravidlem, že celní orgán při splnění zákonných podmínek zboží zničí, aniž by bylo třeba tento postup odůvodňovat dalšími úvahami. Důvod spočívá právě v zájmu na odstranění následku porušení práva duševního vlastnictví, které uznal jak držitel rozhodnutí, tak nepřímou svým souhlasem i deklarant nebo držitel zboží. Využití správního uvážení, které by mohlo vést k odlišnému postupu, zde fakticky nepřichází v úvahu. Námitka stěžovatelky není důvodná.

VI. Závěr a náklady řízení

[37] Nejvyšší správní soud uzavírá, že kasační stížnost je důvodná, a z tohoto důvodu podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil napadený rozsudek městského soudu. Podle § 110 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. zároveň zrušil rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení, neboť již v řízení před městským soudem byl důvod pro tento postup. Žalovaný bude v dalším řízení vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku [§ 78 odst. 5 ve spojení s § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.].

[38] Podle § 110 odst. 3 věty druhé s. ř. s. platí, že zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí městského soudu i rozhodnutí žalovaného, rozhodne i o nákladech řízení, které předcházelo zrušenému rozhodnutí městského soudu. Náklady řízení o žalobě a náklady řízení o kasační stížnosti tvoří v tomto případě jeden celek a soud rozhodne o jejich náhradě jediným výrokem vycházejícím z § 60 s. ř. s. (srov. rozsudek NSS ze dne 19. 11. 2008, č. j. 1 As 61/2008-98).

[39] Podle § 60 odst. 1 s. ř. s., který se v řízení o kasační stížnosti uplatní na základě § 120 s. ř. s., má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.

[40] Procesně úspěšná stěžovatelka zaplatila v řízení před městským soudem soudní poplatek za žalobu proti rozhodnutí správního orgánu ve výši 3 000 Kč [položka 18 odst. 2 písm. a) přílohy k zákonu č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů] a v řízení před Nejvyšším správním soudem soudní poplatek za kasační stížnost ve výši 5 000 Kč (položka 19 přílohy k zákonu o soudních poplatcích).

[41] Stěžovatelka byla zastoupena advokátem. Ten za ni v řízení před městským soudem učinil tři úkony právní služby, a to převzetí a přípravu právního zastoupení [§ 11 odst. 1 písm. a) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů

pokračování

a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění účinném do 31. 12. 2024], sepis a podání žaloby [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu] a účast na jednání před soudem [§ 11 odst. 1 písm. g) advokátního tarifu]. V řízení před Nejvyšším správním soudem učinil jeden úkon právní služby, a to sepis a podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu].

[42] Celkem tedy zástupce stěžovatelky učinil čtyři úkony právní služby, za každý z nich mu náleží odměna ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu] a náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Zástupce stěžovatelky je plátcem daně z přidané hodnoty, proto se odměna zvyšuje o tuto daň, a to o 2 856 Kč (21 % z 13 600 Kč).

[43] Celková výše náhrady nákladů řízení přiznané stěžovateli zahrnující zaplacené soudní poplatky, odměnu a náhradu hotových výdajů zástupce činí 24 456 Kč. K jejímu uhrazení byla žalovanému stanovena přiměřená lhůta jednoho měsíce.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. září 2025

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu